

СЕКЦІЯ 2. ВНУТРІШНЯ ПАТОЛОГІЯ І ФІЗІОЛОГІЯ ТВАРИН

МІЖХРЕБЦЕВІ ГРИЖІ У СОБАК: ПЕРЕБІГ І ЛІКУВАННЯ

Білий Д. Д. – д. вет. н., професор

Мороз М. О. – студент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро

Актуальність проблеми. Впродовж останніх років реєструється динамічне збільшення частки собак із дегенеративно-дистрофічними захворюваннями хребта (IVDD) на тлі недостатньої ефективності їх лікування. IVDD є найпоширенішою причиною гострого ураження спинного мозку у собак, із поширеністю у сприйнятливих порід до 19 % (Levine et al., 2011). Наразі схеми лікування значно відрізняються, значна кількість його аспектів залишається дискусійною.

Впродовж останніх років реєструється динамічне збільшення частки собак із дегенеративно-дистрофічними захворюваннями хребта на тлі недостатньої ефективності їх лікування. Наразі схеми лікування значно відрізняються, значна кількість його аспектів залишається дискусійною. Зокрема, найчастіше МРТ як діагностичний інструмент використовують неврологи (75 %), а КТ – хірурги (58 %). 34 % хірургів і 11 % неврологів регулярно призначали кортикостероїди як нейропротекторну стратегію. Фенестрацію диска рекомендували 69 % неврологів і 36 % хірургів (Moore et al., 2016). Хоча фенестрація широко використову-

ється, але її користь відносно зменшення прояву або рецидивів захворювання залишається не доведеною (Brisson et al., 2011).

Екструзія груднопоперекового міжхребцевого диска (TL-IVDE) є найчастішою причиною гострого паразезу та параплегії у собак, однак більшість рекомендацій підкріплені низьким або помірним рівнем доказів і потребують подальшого вивчення (Olby et al., 2022).

У більшості собак із клінічними ознаками IVDD існує високий ризик прогресування захворювання та розвитку рецидивів як після консервативної терапії, так і декомпресивної операції: варіюють від незначної больової реакції до глибокої параплегії (Jeffery et al., 2013).

Мета роботи: визначити особливості прояву міжхребцевих гриж та ефективність їх оперативного і консервативного лікування.

Результати дослідження. Грижі міжхребетного диску у собак супроводжуються вираженими клінічними ознаками: скутістю рухів, вимушеним положення тіла, сильною больовою реакцією, парезом або паралічем задніх кінцівок, порушенням: іннервації сечового міхура, координації рухів, функції легень.

Основні симптоми периферичного паралічу (в'ялий параліч), який виникає при ураженні периферичних мотонейронів за грижі між хребцевих дисків характеризувались: зниження тонусу та/або атрофією відповідних м'язів, послабленням рефлексів (аж до повної їх втрати).

Рентгенологічні ознаки, пов'язані з протрузією міжхребцевого диска включають звуження дискового простору, щілини між суглобовими відростками, малий міжхребцевий отвір, підвищення непрозорості міжхребцевих отворів, витиснення мінералізованої речовини

диска в хребетному каналі.

Мієлографія, на відміну від класичної рентгенографії дозволяє оцінити стан спинного мозку до операції, оцінити стан корінців спинномозкових нервів, точну локалізацію грижі диску та ступінь дегенерації міжхребцевих дисків.

Грижі міжхребетних дисків було діагностовано у 63,49 % пацієнтів із клінічними ознаками неврологічних уражень задніх кінцівок. Виявлена породна сприйнятливність до даної патології: частіше вона діагностується у французьких бульдогів (16,18 % пацієнтів), пекінесів (14,52 %), такс (12,03 %).

Консервативне лікування за гриж міжхребцевих дисків у собак забезпечує у хондродистрофічних порід повне видужання в 7,5 % випадків, рецидивування одразу після відміни препаратів – в 27,5 % пацієнтів, через місяць – у 15 % тварин, два місяці – у 10 % собак, три місяці – 7,5 % пацієнтів. Застосування даної схеми у зазначених порід виявилось не ефективним у 12,5 % тварин.

У собак нехондродистрофічних порід повне видужання при застосуванні медикаментозної терапії реєстрували у 12,5 % випадків, рецидивування по проходженню першого місяця виникало у 2,5 % тварин, по проходженню третього місяця також у 2,5 % тварин.

Аналіз результатів оперативного втручання за міжхребцевих гриж свідчить про те, що більш ефективною виявилась ламіноектомія, яка забезпечувала повне відновлення функції в 63,16 % пацієнтів, часткове – у 15,79 % тварин, в той час, як за геміламінектомії дані показники склали відповідно 33,33 та 27,78 %. Відсутність ефекту від проведених втручань в першому випадку була зареєстрована у 21,05 %, другому – 38,89 % собак.

Висновки: клінічні ознаки гриж міжхребцевих дисків пов'язані із ступенем неврологічного дефіциту на тлі породної сприйнятливості. За грижі міжхребцевих дисків у собак найбільш ефективним методом лікування є радикальний хірургічний метод, який дозволяє отримати позитивні результати у більшості випадків, тому його доцільно рекомендувати для впровадження у практичну діяльність лікарів ветеринарної медицини.

ВПЛИВ *Melissa officinalis* НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ ЩУРІВ, ЯКІ ОТРИМУВАЛИ ВИСОКОЖИРОВИЙ РАЦІОН

Богомаз А. А. – асистент

Лещова М. О. – к. вет. н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро

Актуальність проблеми. Меліса лікарська (*Melissa officinalis* L.) відома лікарська рослина, яку здавна широко використовують у народній медицині різних країн. У якості лікарської сировини використовують листя і стебла меліси, які містять до 1% ефірної олії, багатої на цитраль, цитронелаль, мірцен, гераніол, цинеол, альдегіди. Також у складі рослини присутні смоли, дубильні речовини, органічні і тритерпенові кислоти гіркоти, слиз, цукри, мінеральні солі, мікро- та макроеlementи. Завдяки цьому трава меліси володіє широким спектром фармакологічних ефектів. Так у науковій літературі описано її седативну, спазмолітичну, гіпотензивну, знеболювальну, протимікробну, антигістамінну, легку проносну і потогінну дію. Ефірна олія